

PLATFORM
SENIOREN
DRONTEN

*Bewaakt het systeem, niet het
incident – zodat senioren in
Dronten structureel meedoen
en beschermd zijn.”*

BELEIDSNOTA PSD 2026-2030

DOORKIJK 2026-2029

Ken de geschiedenis en je kent de toekomst.

**PSD-zichtbaarheid zonder macht
PSD invloed zonder positie
PSD bottom up en resultaatgericht**

Geen subsidiebelang
Geen uitvoeringsbelang
Geen partijpolitiek belang

Ten geleide

***Deel 1 Jaarverslag 2025
Deel 2 Doorsteek naar 2030 e.v.
Deel 3 Werkplan 2026***

Doorkijk 2026 naar 2030

Het jaar 2026 is - ook- voor burgerinitiatieven spannend.

Uitgangspunten voor PSD:

Gemeenteraadsverkiezingen en daaropvolgende coalitievormende gesprekken bepalen via het resulterend College Akkoord hoe de gemeenteraad denkt de gemeente Dronten binnen haar mogelijkheden en reikwijdte naar 2030 te leiden.

PSD herkent in de periode 2026-2030 drie mogelijke fasen:

Fase 1: PSD wens voor haar ideale Coalitieakkoord.

PSD heeft als generieke politieke kernboodschap:

Dronten staat voor:

toenemende vergrijzing
stijgende zorgvraag
druk op informele ondersteuning
financiële beperkingen

Dat vraagt niet méér controle, maar méér vertrouwen en samenwerking in Dronten.

De PSD-doelen komen voort uit haar thema'. Actualisering daarvan en toetsen op het Coalitie Akkoord is nodig om te bepalen welke koers PSD dient te varen.

Dat betekent inzage vormen in de koersen die voor handen liggen bij de gemeente en deze tegen de PSD-uitgangspunten leggen. Dat gaan we nu doen:

A: De uitgangspunten van PSD:

PSD is geen uitvoerder.

PSD is systeempartner.

1. Gelijkwaardige beleidsvorming

Vroegtijdige betrokkenheid maatschappelijke partners
Transparante besluitvorming
Heldere rolverdeling

2. Integrale Seniorenagenda (2027)

Wonen Mobiliteit Preventie Zorg Welzijn Informele zorg Eenzaamheid

3. Structurele Preventie

Zelfredzaamheid 65+ Collectieve Valpreventie Mantelzorgversterking
Sociale verbinding

4. Vrijwilligersvervoer in 2026 operationeel

5. Transparante subsidiekaders en uitvoering vanuit de gemeente

Wat wij niet willen

Concurrentiemodel tussen maatschappelijke partners
Schijnparticipatie
Achteraf consulteren

Wat wij wel willen

Beleidsvierkant
Vertrouwen
Publiek-private samenwerking
Heldere bestuurlijke verantwoordelijkheid

Fase 2 Het ideale PSD Coalitie Akkoord geformuleerd

Volgens bovenstaande zou dit Akkoord in ieder geval ook het volgende moeten omvatten:

2.1. Participatie en regie in het sociaal domein

Voorstel coalitietekst:

De gemeente Dronten werkt in het sociaal domein volgens het principe van gelijkwaardige samenwerking tussen gemeente, uitvoerders, maatschappelijk middenveld en burgerinitiatieven.

Beleidsontwikkeling vindt plaats in een vroeg stadium met betrokkenheid van maatschappelijke partners.

Regie is een publieke verantwoordelijkheid, uitvoering kan publiek of maatschappelijk worden belegd. Transparantie in besluitvorming is uitgangspunt.

Toelichting:

Herstel van vertrouwen vraagt voorspelbaarheid en transparantie. Vroegtijdige betrokkenheid voorkomt weerstand achteraf.

2.2. Structureel Seniorenbeleid

Voorstel coalitietekst:

De vergrijzing vraagt om integraal seniorenbeleid op het gebied van wonen, welzijn, zorg, mobiliteit en preventie.

In 2027 wordt door een ingesteld Vierkantoverleg een samenhangende Seniorenagenda vastgesteld, in co-creatie met maatschappelijke partners.

Toelichting:

Geen losse projecten, maar samenhang.

2.3. Preventie als structurele pijler

Voorstel coalitietekst:

Preventie wordt structureel verankerd in het gemeentelijk beleid. De gemeente stimuleert collectieve preventie. Zij ondersteunt burgerinitiatieven gericht op zelfredzaamheid en bevordert samenwerking tussen zorg, sport, welzijn en GGD en burgerinitiatieven.

Concrete uitwerking kan omvatten:

- Programma's voor zelfredzaamheid 65+
- Versterking individuele valpreventie met collectieve preventie
- Ondersteuning mantelzorgvaardigheden
- Bevordering sociale verbinding

Preventie verlaagt toekomstige zorgdruk.

2.4. Mobiliteit voor wie buiten de boot valt

Voorstel coalitietekst:

De gemeente realiseert in 2026 het laagdrempelig vrijwilligersvervoerssysteem voor inwoners die geen gebruik kunnen maken van regulier openbaar vervoer of regiotaxi. Hierbij wordt aangesloten bij bestaande maatschappelijke initiatieven die dit hebben voorbereid.

Toelichting:

Mobiliteit is voorwaarde voor participatie.

2.5. Transparante subsidiering en aanbesteding

Voorstel coalitietekst:

De gemeente waarborgt transparante en uitlegbare procedures bij subsidieverstrekking en aanbesteding in het sociaal domein. Maatschappelijke organisaties krijgen voldoende voorbereidingstijd en inzicht in criteria en zijn bereid SMART te werken. Ambtelijke ondersteuning is gegarandeerd

Toelichting:

Concurrentie mag samenwerking niet ondermijnen.

2.6. Structureel overlegplatform

Voorstel coalitietekst:

De gemeente faciliteert een structureel overleg volgens het "beleidsvierkant": politiek, gemeente, uitvoerders, maatschappelijk middenveld en burgerinitiatieven. Dit overleg is adviserend in de beleidsvormende fase.

Wat PSD inbrengt

PSD blijft in deze opvatting:

- Onafhankelijk signaleren
- Partners verbinden
- Projecten initiëren waar lacunes ontstaan
- Meedenken bij beleidsvorming

Wij vragen geen uitvoeringspositie.

Wij vragen een gelijkwaardige plek aan tafel.

Slot

2025 was een waarschuwingsjaar.

2026 kan een hersteljaar worden.

De keuze ligt bij de nieuwe gemeenteraad en het nieuwe college:

- Participatie als systeemkeuze of
- Participatie als procedurele verplichting

PSD kiest voor het eerste.

En wij blijven bereid om daaraan bij te dragen. Wij blijven voorts werken aan die wensen die niet in het akkoord worden opgenomen.

Bij een Coalitie Akkoord hoort een risicoanalyse. PSD ziet de volgende risico's:

7. RISICOANALYSE 2026–2030

Sociaal Domein – Seniorenbeleid – Samenwerking

7.1. Systeemrisico: Erosie van vertrouwen

Risico

Als maatschappelijke partners structureel het gevoel houden dat besluitvorming vooraf vaststaat of participatie formeel maar niet inhoudelijk is neemt het vertrouwen verder af.

Gevolgen

- Minder bereidheid tot samenwerking
- Terugtrekking van vrijwilligersorganisaties
- Versnippering van initiatieven
- Escalatie via media en politieke druk

Effect op gemeente

- Toename bestuurlijke weerstand
- Meer tijdverlies door herstelgesprekken
- Politieke schade bij wisseling college

7.2. Financieel risico: Oplopende zorgkosten door uitgestelde preventie

Risico

Wanneer preventie geen structurele plek krijgt verschuiven kosten naar zwaardere zorg en WMO-voorzieningen.

Gevolgen

- Meer individuele maatwerkvoorzieningen
- Hogere vervoerskosten
- Grotere druk op wijkverpleging
- Meer crisissituaties

Effect 2028–2030

Vergrijzing werkt cumulatief. Uitgestelde investering in 2026–2027 leidt tot disproportionele kostenstijging vanaf 2028.

Preventie is financieel geen kostenpost maar een risicobeperkende maatregel.

7.3. Maatschappelijk risico: Groei van een parallelle lagen maatschappij.

Risico

Als burgerinitiatieven structureel geen gelijkwaardige plek ervaren ontstaat informele parallelle samenwerking buiten gemeentelijke structuren.

Gevolgen

- Minder beleidsinvloed voor gemeente
- Onvoldoende afstemming
- Informele oplossingen zonder bestuurlijke borging

Lange termijneffect

De gemeente verliest grip én draagvlak.

7.4. Bestuurlijk risico: Concentratie van regie zonder draagvlak

Risico

Wanneer regievoering in het maatschappelijk domein wordt geconcentreerd bij enkele sleutelorganisaties zonder breed veldvertrouwen.

Gevolgen

- Perceptie van gesloten systeem
- Concurrentie in plaats van samenwerking
- Innovatiekracht neemt af

Politiek effect

Nieuwe raad kan geconfronteerd worden met “reparatiebeleid”.

7.5. Operationeel risico: Mobiliteitskloof

Risico

Blijvende vertraging bij vrijwilligersvervoer.

Gevolgen

- Toenemende eenzaamheid
- Minder participatie
- Hogere vraag naar individuele vervoersvoorzieningen
- Verminderd bereik van welzijnsactiviteiten

Mobiliteit is **randvoorwaardelijk**. Zonder vervoer werkt preventie minder effectief.

7.6. Organisatorisch risico: Uitputting vrijwilligerskapitaal

Risico

Langdurige beleidsmatige onzekerheid ontmoedigt betrokken vrijwilligers en bestuurders.

Gevolgen

- Afname initiatiefkracht
- Verlies van ervaring en netwerk
- Moelijkere nieuwe bestuurders te vinden

Vrijwilligersvertrouwen is traag op te bouwen en snel te verliezen.

7.7. Verstandig blijven : wellicht een titel voor het komend coalitieaccord?

8 . Uit bovenstaande zijn een drietal scenario's te formuleren in de periode na de verkiezingen tot aan de aanzet voor de volgende verkiezingen.

Scenario A – Correctie en samenwerking (laag risico)

- Vroegtijdige betrokkenheid structureel geregeld
- Preventie verankerd
- Heldere rolverdeling
- Transparante besluitvorming

Resultaat:

- Stabilisatie kosten
- Sterke maatschappelijke samenwerking
- Politiek draagvlak

Scenario B – Doormodderen (middelgroot risico)

Participatie procedureel
Preventie projectmatig
Regie onduidelijk

Resultaat:

- Toenemende spanning
- Oplopende kosten
- Reparatiebeleid nodig vanaf 2028

Scenario C – Escalatie (hoog risico)

Verdere vertrouwensbreuk
Parallele initiatieven en samenlevingen
Politieke polarisatie rond sociaal domein

Resultaat:

- Hoge bestuurlijke kosten
- Reputatieschade
- Moeilijk herstel

Maar vooral ernstige schade bij de bevolking!

De PSD-kernconclusie is dan ook op grond van bovenstaande;

De grootste risico's liggen niet in individuele projecten maar in het **systeem van samenwerking**.

Vergrijzing is voorspelbaar.
Kostenstijging is voorspelbaar.
Vrijwilligersuitputting is voorspelbaar.

Wat nog beïnvloedbaar is:

de kwaliteit van samenwerking en bestuurlijke inrichting in 2026.

“De vraag voor het nieuwe college is niet of er risico's zijn.

De vraag is of het college ze in 2026 willen beheersen of in 2028 moeten gaan repareren.”

9. Hoe gaat het met de financiën 2026-2030?

Een kleine vooruitkijk op basis van proefprojecten elders door PSD verzameld

Let op: bedragen zijn conservatieve indicaties op basis van landelijke trends bij vergelijkbare gemeenten (25.000–45.000 inwoners).

9.A. Uitgestelde preventie

Zonder structurele preventie

- Toename WMO-aanvragen (hulpmiddelen, vervoer, begeleiding)
- Meer individuele maatwerktrajecten
- Hogere wijkverplegingsdruk

Indicatief risico:

- +3–5% jaarlijkse stijging WMO-kosten boven autonome groei
- Bij een WMO-budget van ca. €20–25 miljoen:
→ €600.000 – €1.250.000 extra per jaar vanaf 2028

Met preventieve inzet

Structureel programma Zelfredzaamheid 65+
Kostenindicatie: €100.000 – €150.000 per jaar

Break-even punt:

Voorkomen van slechts 15–25 zware maatwerkvoorzieningen per jaar.

Conclusie: Preventie is financieel rationeel.

9.B. Mobiliteit (vrijwilligersvervoer)

Zonder vrijwilligersmodel

- Hogere individuele vervoerskosten (Regiotaxi/WMO)
- Meer sociaal isolement → indirecte zorgkosten

Indicatieve meerkosten:

€150.000 – €300.000 per jaar bij oplopend gebruik individuele voorzieningen.

Met vrijwilligersvervoer

Exploitatiekosten:

€75.000 – €125.000 per jaar (coördinatie + verzekering + ondersteuning)

Netto besparingspotentieel:

€100.000 – €200.000 per jaar.

9.C. Vertrouwensbreuk / bestuurlijke frictie

Moeilijk kwantificeerbaar, maar zichtbaar in:

- Extra beleidsherzieningen
- Juridische procedures
- Externe advieskosten
- Vertraagde projecten

Indicatieve bestuurlijke “frictiekosten”:

€100.000 – €250.000 per beleidsdossier bij escalatie.

9.D. Vrijwilligerskapitaal

Waarde van informele inzet:

Als 200 vrijwilligers gemiddeld 4 uur per week actief zijn tegen €20 maatschappelijke waarde per uur:

→ €832.000 maatschappelijke waarde per jaar.

Afnemend vertrouwen kan dit kapitaal snel doen krimpen.

10 Eindconclusie uit doorkijk 2026 -2029:

Wie in 2026 goed inricht oogst bestuurlijke rust in 2028–2030. Anders resteert “muddling through, doormodderen” bij de gemeente en dus in de lokale Dronter maatschappij...

Het is zeer belangrijk de PSD haar wensen in het Coalitie Akkoord poogt op te nemen.

Vervolgens zal het Coalitie Akkoord bepalen welk scenario gevolgd gaat worden en daarmee bepalend hoe PSD haar thema's moet operationaliseren.

De dakpansgewijze opgezette werkplannen 2027 2028 en 2029 zullen steeds volgens deze werkwijze opgesteld moeten worden.

Centraal uitgangspunt moet blijven: Burgerinitiatieven zullen volgens het Dronter model moeten blijven werken aan Dronten Samen en hun fasering daarin moeten herkennen in de hoop dat het Vierkantmodel een werkbare realiteit wordt.

Met deze conclusies en informatie kan nu werkplan 2026 vorm krijgen